

सुपकस्य कृत्याहै सचुभोजनम् । नेन्द्रियाणां यथादृष्टि-
कथा मुञ्जीत साधकः । कुबार्थेऽपि “यस्यान्नपान-
पुटाङ्गः कुर्वते धर्मसंशयम् । अन्नदातुः फलस्थानं
कदाचिद् न संशयः । तस्मात्सर्वप्रयत्नेन पराश्रमं वर्ज-
येत् सुधीः । पुरश्चरणकाले तु सर्वकर्मसु शान्तिम् ।।
जिह्वा दग्धा पराश्रमे करो दग्धौ प्रतिपद्यते । मनो-
दग्धं परस्त्रीभिः कथं सिद्धिर्वरानने ।” पराश्रमं भिक्षो-
तरदिष्यते । भिक्षायां तस्य सत्त्वोत्पादात् तथा च
“यैदिवाभ्यस्यन्तु ज्ञानं शुचीनां श्रीमतां सताम् । सत्कु-
लस्यानजमतानां भिक्षा स्यादपजन्मनाम्” योगिनीहृदये
“विहाय वस्त्रं न हि वस्त्रं किञ्चित् प्राज्ञं परेभ्यः सति
ब्रह्मणे च । असम्भवे तीर्थवर्हिषिगुहात् पर्वततिरिक्ते
प्रतिष्ठेद्य जप्यात् । तत्प्राप्तमर्थोऽनुदितं विमुक्तादुयाचेत-
वायद्दिनमात्रमभ्यस्यम् । गृह्णाति रागादधिकं न सिद्धिः
प्रजायते कल्पयतेतरुणम् । सकुटुम्बरिते शब्दे प्रथमं स
सुदीरवेत् । प्रोक्ते पारश्वे शब्दे प्राणायामं सकु-
रेत् । वक्त्रप्रभापी आचम्य न्यङ्गाङ्गानि ततो जपेत् ।
सुतेऽप्येवं तथाऽस्य यस्यानानां स्वप्नेन च । एवमादींश्च
निदमान् पुरश्चरणज्वरेत् । विषमलोत्सर्गशङ्कादिमुक्तः
कर्म करोति यः । जपार्चनादिकं सर्वमपवित्तं भवेत्
प्रिये ।। मलिनान्तरकेशादिषु हृदो गन्धसंयुतः । यो जपेत्तं
दृष्ट्वाशु देवता युगसिंस्थिता । आचम्य जन्मभयं निद्रां
क्षुतं निवीर्यनं भयम् । नीचाङ्गस्यर्जनं कोपं जपकाले
विवर्जयेत् । एवमुक्तविधानेन विबुधैः स्वरितं विना ।
सक्तसङ्गं जपं कृत्यात् पुरश्चरणसिद्धये । देवतासु-
मन्त्राणामेकं सम्पादयन् धिया । जपेदेकमनाः प्रातः-
काशान्ध्यान्दिनावधि । यत्कृत्वा समारब्धं तत्कर्तव्यं
सहर्निशम् । यदि न्यूनाधिकं कृत्यात् त्रतश्चलो भवेत्तरः” ।
सुखमात्रायाम् “यत्कृत्वा समारब्धं तत्पुण्यं दिने
टिने । न्यूनाधिकं न कर्तव्यमात्रमात्रं सदा जपेत् ।
प्रजपेदुक्तसंख्यायाश्चतुर्षु जपं कथौ” । अन्यथापि “कते
जपस्तु कस्योक्तो त्रेतायां द्विगुणो जपः । हापरे त्रिगुणः
प्रोक्तस्तु चतुर्षु जपः कथौ” । कुबार्थेऽपि “न्यूनातिरि-
क्तकर्मणि न फलानि कदाचन । यथाविधि कृतान्त्येव
तत्कर्मणि फलानि हि । भूयःश्रद्धाचारित्यं मोन-
माचार्यं सेविता । नित्यं त्रिपल्लवं ज्ञानं सुदृढसंनिव-
र्जनम् । नित्यपूजा नित्यदानं देवतास्तुतिर्जीर्जनम् ।
नेमिजिह्वाचर्चनञ्चैव विनाशो गुरुदेवयोः । जपविहा हा-

दयैते धर्माः सुर्वेनसिद्धिदाः । स्त्रीपुरुषप्रतिपत्त्या न-
स्तिकोच्छिष्टभाषणम् । असत्त्वभाषणं जिह्वाभाषणं परि-
वर्जयेत् । सत्येनापि न भाषेत जपहोमार्चनादिषु ।
अन्नप्राप्तुक्तिं सर्वं भवत्येव निरर्थकम्” । तन्त्रे “कतु
कालं विना मन्त्री स्वस्तिर्यं नापि संस्पृशेत् । मैथुनं
तत्कथाचार्यं तदुगोष्ठीः परिवर्जयेत् । पुरश्चरणकाले तु
यदि स्थान्मृतसूतकम् । तथापि कृतसंकल्पो व्रतं नैव
परित्यजेत्” योगिनीहृदये “शयीत कृत्वाश्रयायां शुचि-
वस्त्रधरः सदा । प्रत्यहं ज्ञातयेत् श्रयामेकाकी निभयः
स्वप्नेत् । असत्त्वभाषणं वाचं कुण्डलां परिवर्जयेत् । वर्ज-
येद्गोतवाद्यादिभ्यश्च न्यत्वदर्शनम् । अस्यङ्गं गन्ध-
पञ्च पुष्पधारणमेव च । त्वज्जटुषोदकस्नानमस्य देव
प्रपूजनम्” । तत्रैव “नेकवासा जपेन्मन्त्रं वक्त्रावा-
कुक्षोपि वा” । वैशम्पायनसंहितायाम् “विषयसंभं न
कृत्यान् कदाचिदपि मोक्षतः । उपर्यधो बहिर्वक्त्रे प-
रश्चरणज्वरः । विनियोगविधाने तु भवेदनिवक्तुः क-
श्चित् । पतितानामन्यजानां दर्शने भाषणे श्रुते । सुतेऽधो
वायुगमने जन्मभये जपसुखं ज्ञेयम् । तथा तस्य च तत्-
प्राप्तौ प्राणायामं वक्त्रकम् । कृत्वा सम्भगं जपेन्मन्त्रं
यदा स्मृत्यादिदर्शनम्” । आदिशब्दादङ्गिताङ्गणौ ।
तन्त्रान्तरे “मनःसंहरणं शौच मौनं मन्त्रार्धाखिल-
नम् । अस्यपत्नमनिर्वेदो जपसम्मतिहेतवः । उन्मीली
कक्षुको नग्नो सुक्तकेशो महाव्रतः । स्वयविकराऽशुद्धः
प्रवपुर्जपेत् कश्चित् । अनाधीनः शयानो वा गच्छन्
मुञ्जान एव वा । अग्रतस्तौ करो कृत्वा शिरसि माह-
तोऽपि वा । चित्ताव्याकुलचित्तो वा सुखो भ्रान्तं कु-
धास्यत । रथ्यायामश्विने स्थाने न जपेत्तिमिरान्तरे ।
उपानद्रुग्दपादो वा यानसंयागतमोषा । प्रसार्य न
जपेत् पाटावुक्तारुचन एव वा । न यत्रकाष्ठे पाषाणे न
भूमौ नासने स्थितः । साज्जोर कुकुटं क्रौञ्चं शानं गृहं
कपिं करम् । दृष्ट्वाभ्य जपेन्मन्त्रं स्पृष्ट्वा स्नानं पिबेयते” ।
“एवं जपं पुरा कृत्वा तेजोऽर्थं समर्पयेत् । देवस्य
दक्षिणे हस्ते कुशपुष्पाधेशारिभिः । सकृदं तद्विनाशैव
प्राणामाहं समाचरेत् । जपस्यादौ जपान्ते च त्रितयं
त्रितयसूत्रम्” । शक्तिविषये देव्या रामहस्ते तथा च
“एवं जपं पुरा कृत्वा गन्धाद्यतज्जयोदके । जपं सम-
र्पयेद्देव्या यानहस्ते विचक्षणः” । “जपान्ते प्रत्यहं मन्त्री
जीर्णदेहं धारयतः । तपश्चामिनेकसु तत्तद्वाक्यो हने ।